

foglal valamit, ami az Elek fiúk szobájának vagy a Döbrentei tér egy pillanatának titkos értelméhez fogható, csak más és új.

Kerülővel ment vissza a helyére. Megnézte az Osztrák–Magyar Monarchia falitérképét, megnézte a kályhán forgó papírkigyót, aztán megnézte, mit rajzol a kis Matej, aki Czakó mellett ült. A fiú nyomban elrántotta a papírost.

– Mi az? – kérdezte Damjáni.

– Semmi.

– Mit rajzolsz?

– Semmit. – Aztán vállat vont: – Csak a lakásunkat, otthon.

– A szobák alaprajza lesz? – kérdezte Czakó, aki szintén odakönyökölt.

– Ej, menjetek a francba – mondta Matej.

Így aztán Czakó Damjánival kezdett beszélgetni, s váratlan bizalmassággal elmesélt neki tücsköt-bogarat önmagáról, egyebek közt azt is, hogy hogyan lőtt rá az apjára revolverrel, míg a csöngetés a növénytanóra kezdetét nem jelezte.

(Befejezése következik.)

Esterházy Péter

WHO 'S WHO?

Részlet egy regényből

Mária Terézia megkérte édesapámat, hogy őt mint Csehország választófejedelmét helyettesítse Frankfurtban József fia császárrá koronázásán. (Nem ért rá? Vagy apámnak akart evvel kedveskedni?) A papám nem szerette Józsefet, az se őt. Nem császár, nem király, csak egy zseniális hivatalnok, mondta róla lekezelőleg. Később azután, amikor József király lett Magyarországon, a viszonyuk még inkább megromlott. Micsoda unheimlich dolog ez, hogy a király nem arisztokrata, dörmögött a papám, akit a legnagyobb rosszindulattal sem lehetett liberálisnak vagy felvilágosultnak nevezni, mindazonáltal volt stílusérzéke.

Azon az áprilisi estén fényárban úszott Frankfurt városa. A koronázásra érkezett küldöttek szállása pompásan ki volt világítva (a pfalzi küldötté különösen kitűnt közülük), s ott olyan világos volt, akár fényes nappal. A küldöttek versengve igyekeztek egymást túlszárnyalni. Édesapámé azonban valamennyien túltett. Az ünnepélyes nap tiszteletére mellőzte kedvezőtlen fekvésű szállását s annak környékét, hanem ehelyett a Rossmarkt még hársfasorát ékesítette föl, elől színesen kivilágított portállal, a háttérben pedig még annál is fényesebb távlattal. A fák között áttetsző talpazaton fénypiramisok és golyóbisok álltak, egyik fától a másikig lámpafüzérek húzódtak, s azokon csillárok függtek. Apám több helyütt kenyeret, kolbászt osztogatott a népnek, a bor sem hiányzott.

Édesapám egyszer csak egy értelmes arcú kamaszra lett figyelmes, aki barátnőjével lelkesen csodálta apám művét. A fiú széles mozdulatokkal mutogatott a lánynak, és

apám váratlanul mintha a saját nevét hallotta volna. Magához intette őket. Lám, tűnődött magában, itt van egy viszonylag pontosan datálható jelenet, hogyan lehetne innét kiindulva tömören vázlatot készíteni a kamaszról. Vállat vont, nagy úr volt, mindent megtehetett, mert ő mondta meg, mi a minden, és úgy mondta meg, hogy mindent megtehesen.

Mit motyogtál, fiam? Az ifjú elvörösödött, majd büszke zavarban odanyilatkozott, hogy épp most született meg az E.-féle tündérország fogalma. Nem rossz, bölintott apám, s utasított ott valakit, hogy jegyezze föl. Bár, mondotta még barátságosan az ifjúnak, ez csupán Dichtung und Wahrheit, hogy tudniillik ő azután igazán tudja, mi a különbség Dichtung meg Wahrheit közt. Ezt meg az ifjú jegyezte föl.

Hogy hívnak?, kérdezte még apám figyelmetlenül. A fiú megmondta. Jól van, meg fogom jegyezni, vetette oda fordultában, és abban a pillanatban elfelejtette a nevet.

Orbán Ottó

TÖREDÉK AZ ELNÉMULÁSRÓL

Hiába, akárhány verssel rakva a padlás,
erőt vesz rajtam a szánalmas hanyatlás –
a költő addig él, ameddig ír!
És ha hónapok óta egy jó sort se bír?
Halott, ha mondom, két lábon járó halott,
holott tegnap még élt, holott
fél éve még... –
Vakít a tündöklő közöny, az ég.

Magyar László András

AZ ÁLDOZAT

Lopud szigete nincs messze a szárazföldtől, tiszta időben szabad szemmel is látható. A sziget csinos, faburkolatú sétahajókkal közelíthető meg, és arról nevezetes, hogy egyetlen benzinmotor sem működik rajta. Reggelente a hullámkotyogós, sirályvijjogós tengeri csöndet csak a kávéházból kiszűrődő tánczene, a kikötőben horgonyzó bárkák nyikorgása és a hotel elektromos targoncájának zümmögése bontja meg. A település maga igen apró, az alig százméteres korzót egyik végén elegáns szálloda, a má-